

BELARUS PAZAR BİLGİLERİ



T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	2
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	9
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	10
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	12
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	16

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Genel Bilgiler

Belarus Cumhuriyeti, ekonomisinde kamu ağırlığı %80 seviyelerinde olan, büyük ölçekli üretim yapan devlet/kamu üretim tesisleri ekonomisinin belkemiğini oluşturan, özelleştirme faaliyetleri çok düşük miktarda gerçekleştirilen bir yapıya sahiptir. Sovyetler Birliği döneminden miras alınan kamu işletmelerinin üretimdeki ağırlığı fazladır. Ülkedeki büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. Belarus'ta, herkes için iş, gıda, konut, sağlık ve eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik sosyal politika uygulanmakta olup, dar ve orta gelirli kesim için belirli bir yaşam standardı sağlanmaktadır. Devlet, ekonomik önceliklerin planlanması ve uygulanmasında mutlak kontrole sahiptir. Devlet Başkanı tarafından da mevcut kamu ağırlıklı ekonomik yapının korunacağı mütemadiyen ifade edilmektedir. Aynı zamanda, belli alanlardaki devlet kontrolü ile birlikte piyasa ekonomisi modelini de kararlı bir şekilde yürütmektedir. Mevcut özel sektör firmaları çoğunlukla iç ve dış ticaret ile hizmetler sektöründe faaliyet gösteren küçük ölçekli işletmelerden oluşmaktadır. Perakendeci firmalar belirli oranda yerli üretim mallar bulundurmakla yükümlüdür.

Belarus'un 2022 yılında 38,37 milyar dolar olan ihracatının, 2023 yılında 39,84 milyar dolara, 2024 yılında 40,33 milyar dolara; 2022 yılında 38,47 milyar dolar olan ithalatının, 2023 yılında 43,09 milyar dolara, 2024 yılında ise 45,70 milyar dolara yükseldiği; dolayısıyla 2022 yılında 76,84 milyar dolar olan dış ticaret hacminin 2023 yılında 82,93 milyar dolar, 2024 yılında ise 86,03 milyar dolar seviyesine yükseldiği görülmektedir.

Belarus'un ihracatında Bağımsız Devletler Topluluğunun payının 2022 yılında %68; 2023 yılında yine %68, 2024 yılında ise %71,4 seviyesinde gerçekleştiği; ithalatındaki payının ise 2022 yılında %68, 2023 yılında %56,4 ve 2024 yılında %57,5 olarak gerçekleştiğini görüyoruz. Bu da yaptırımlar sonrası BDT ülkeleri haricindeki ülkelerle ticari ilişkileri geliştirmek üzere yoğun çaba harcayan Belarus'un bu alanda ilerleme kaydettiğinin bir göstergesidir. Ülkenin daha çok Rusya başta olmak üzere BDT ülkeleri ile olan işbirliği Çin, Orta Doğu, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri gibi ülkelerle genişletilmektedir.

Türkiye-Belarus ticaretine bakıldığında 2022 yılında 1,42 milyar dolar olan dış ticaret hacminin 2023 yılında 1,93 milyar dolar, 2024 yılında ise 1,85 milyar dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2022 ile 2023 yılını karşılaştırdığımızda ihracatımızın %50 oranında bir artışla 1,13 milyar dolardan 1,68 milyar dolara çıktığını; 2023 ile 2024 yılını karşılaştırdığımızda ise %4,1 azalışla 1,68 milyar dolardan 1,61 milyar dolara gerilediği görülmektedir. İthalatımızın ise 2022 ile 2023 yılını karşılaştırdığımızda %16 oranında bir azalma ile 291 milyon dolardan 243 milyon dolara; 2023 ile 2024 yılını karşılaştırdığımızda ise %3,9 azalma ile 243 milyon dolardan 234 milyon dolara gerilediğini görüyoruz.

İhracatımızdaki ilk 10 ürün grubunda en önemli sektör olan tekstil sektörü durumunu korumaktadır. Diğer taraftan motor ve makine aksam parçalarında dikkat çeken bir artış olduğu görülmektedir.

İthalatımızda da santrifüjlü fanlar, keten, kablo, kereste ve potasyum klorür grubu ürünler dikkat çekicidir.

En çok ihracat yaptığımız ülkeler sıralamasında Belarus; 2021 yılında 52., 2022 yılında 45., 2023 yılında 37. ve 2024 yılında 36. sırada iken; en çok ithalat yaptığımız ülkeler sıralamasında; 2021 yılında 72., 2022 yılında 73., 2023 yılında 78. ve 2024 yılında 77. sırada yer almıştır.

Dış Ticaret Mevzuatı

Belarus'ta dış ticaret mevzuatını düzenleme konusunda Dışişleri Bakanlığı sorumludur. Gümrük işlemleri ise Devlet Gümrük Komitesi (<https://www.customs.gov.by/eng/>) tarafından yürütülmektedir.

Belarus, 15 Nisan 1994 tarihinde imzalanan Serbest Ticaret Bölgesi Kurulmasına İlişkin Bağımsız Devletler Topluluğu Anlaşması'na taraftır. Ayrıca, 18 Ekim 2011'de Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Rusya, Tacikistan ve Ukrayna ile BDT Serbest Ticaret Bölgesi Anlaşmasını imzalamıştır.

Daha sonra, 29 Mayıs 2014'te Avrasya Ekonomik Birliği'nin (AEB) temellerini atan Antlaşma Belarus, Kazakistan ve Rusya tarafından imzalanmıştır. Birliğe, Ermenistan'ı dahil eden Antlaşma ise 9 Ekim 2014'te imzalanmıştır. Birlik, 1 Ocak 2015'te resmen kurulmuştur. 12 Ağustos 2015 tarihi itibarıyla Kırgızistan Avrasya Ekonomik Birliği'ne üye olmuştur.

29 Mayıs 2014 tarihli AEB Hakkında Antlaşma'nın 35. maddesi uyarınca, üçüncü taraflarla serbest ticaret rejimi, Birliğin bu üçüncü tarafla yaptığı uluslararası bir anlaşma temelinde oluşturulmuştur.

AEB tarafından akdedilen serbest ticaret anlaşmaları aşağıdaki gibidir:

- Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti (29 Mayıs 2015).
- Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) (17 Mayıs 2018, 25 Ekim 2019) (STA olmamakla birlikte Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşmasıdır)
- Singapur Cumhuriyeti (1 Ekim 2019)
- Sırbistan Cumhuriyeti (25 Ekim 2019)
- İran İslam Cumhuriyeti (25 Aralık 2023)

Hâlihazırda Serbest Ticaret Anlaşması yapılmasının hazırlık aşamasında olan ülkeler: İsrail, Hindistan, Mısır, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri ve Moğolistan'dır.

Gümrük Vergileri

Üçüncü ülkelerden Belarus'a ithal edilen mallara, 14 Eylül 2021 tarih ve 80 sayılı AEB Konseyi Kararı ile onaylanan Avrasya Ekonomik Birliği Ortak Gümrük Tarifesi'nin ithalat gümrük vergisi oranları uygulanır.

AEB Gümrük Kanunu çerçevesinde uygulanan gümrük tariflerine ilişkin bilgileri (<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/catr/ett/Pages/default.aspx>) internet adresinden temin etmek mümkündür. Belge Rusça olmakla birlikte, armonize sistem gümrük tarife numaraları ilk 8 hane için standarttır. 3 üncü sütun miktar (örneğin, ШТ: adet), 4 üncü sütun vergi oranı veya miktarını (% vergi oranı veya m2, cm3, kg vb. başına alınacak avro ya da dolar cinsinden vergiyi, hem yüzde hem de miktar belirtilmişse, genellikle asgari vergi tutarını miktar ölçüsü belirlemektedir.

AEB'nin ana yürütme organı olan Avrasya Ekonomik Komisyonu Konseyinin 05/03/2021 tarihli toplantısında; gelişmekte olan ülkeler listesinde bulunan 103 ülkeden aralarında Türkiye, Çin, Güney Kore, Arjantin ve Brezilya'nın da bulunduğu 75 ülke Genelleşmiş Preferanslar Sistemi (GSP) kapsamından çıkarılmış ve söz konusu uygulama değişikliği 12 Ekim 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla Türk menşeli bazı ürünlerin GSP kapsamında indirimli gümrük vergileri uygulanmak suretiyle ithal edilmesine yönelik uygulama ortadan kalkmıştır.

İç Vergiler ve Oranları

Maliye Bakanlığı, Belarus'ta maliye ve vergi politikalarının geliştirilmesinden sorumludur. Vergi ve Harçlar Bakanlığı ve yerel ofisleri ise vergi beyannamelerinin doğruluğunun kontrolü ile vergi ve harçların tam ve zamanında ödenmesini sağlamak da dahil olmak üzere vergi yükümlülüklerinin yerine getirildiğini takip etmekle görevlidir.

Belarus, ulusal vergiler ve harçlar ile yerel vergilerden ve harçlardan oluşan iki kademeli bir vergi sistemine sahiptir. Ulusal vergilerin ödenmesi ülke genelinde zorunludur; yerel vergiler ise yerel yönetim organları tarafından belirlenir ve yalnızca ilgili bölgelerde ödenir.

Ayrıca, belirli faaliyetlerde bulunan bazı mükellef gruplarına özel vergi rejimleri uygulanır. Bu, vergilerin farklı kurallara göre hesaplanıp ödendiği özel bir vergi ödeme yöntemidir.

Vergiler ve harçlar dışında Belarus'ta zorunlu ödemeler arasında, işverenlerin Belarus Cumhuriyeti Sosyal Güvenlik Fonu'na ödemesi gereken devlet sosyal güvenlik katkıları, devlete ait arazilerin kirası ve bazı diğer ödemeler yer almaktadır.

Ulusal Vergiler, Harçlar şunları içerir:

Kurumlar vergisi, kişisel gelir vergisi, katma değer vergisi, tüketim vergisi, stopaj vergisi, emlak vergisi, arazi vergisi, çevre vergisi, maden çıkarma vergisi, offshore vergisi, damga vergisi,

konsolosluk ücreti, devlet vergisi, patent ücretleri, gümrük vergileri ve harçlar, geri dönüşüm vergisi, taşımacılık vergisi, reklam yerleştirme/yayma vergisi,

Yerel vergiler ve harçlar şunları içerir:

Köpek sahiplerine vergi, tatil vergisi, yabancı gıda toplayıcılarına vergi, araç sahiplerine devlet sınır geçiş vergisi.

Özel vergi rejimleri şunları içerir:

Basitleştirilmiş vergi sistemi kapsamında vergi, girişimciler ve diğer bireylere uygulanan birleşik vergi, tarımsal üreticilere uygulanan birleşik vergi, kumar vergisi, piyango faaliyetlerinden elde edilen gelir vergisi, çevrimiçi etkileşimli oyunların organizasyonundan elde edilen gelir vergisi, el sanatları işletmelerine vergi, tarım turizmi/eko turizm işletmelerine vergi, mesleki gelir vergisi.

Belarus'taki bazı vergi oranları aşağıda gösterilmektedir.

Vergi Türü	Oran %
Kurumlar Vergisi Oranı	20,0
Katma Değer Vergisi	20,0
Kişisel Gelir Vergisi Oranı	13,0
Sosyal Güvenlik Oranı	35,0
Stopaj Vergisi	
- Temettü geliri	25,0
- Faiz geliri	10,0
- Telif geliri	15,0
Emlak Vergisi	1,0
Zorunlu Sosyal Güvenlik Katkıları	35,0
- Emeklilik sigortası katkı payı	29,0
- Sosyal güvenlik katkı payı	6,0

Vergi Kaydı

Tüzel kişilerin devlet kaydı yapıldığı sırada vergi dairelerine kaydı da yapılmakta olup, bu şekilde tüzel kişiler Belarus'taki vergilerin mükellefi haline gelirler.

Vergi Denetimleri

Belarus'ta, tüzel kişilerin devlet kaydından itibaren iki yıl süreyle denetiminin yapılması yasaktır. Daha sonra, tüzel kişiler, risk odaklı yaklaşım dikkate alınarak, planlı olarak vergi daireleri tarafından yapılan örnekleme denetimlerine tabi tutulabilir. Bu yaklaşım, yalnızca vergi ihlali

yapma olasılığı yüksek olan vergi mükelleflerinin denetimini amaçlamaktadır. Bu durum, vergi daireleri tarafından geliştirilen kriterlere dayanmaktadır. Ayrıca, plan dışı denetim de yapılabilir. Vergi daireleri, düzenli olarak vergi beyannameleri ve vergi mükellefi hakkındaki diğer belgeler ve bilgiler temelinde mükellefin adresine gitmeden masa başı denetimler yapmaktadır.

Vergi Tahsilatı Üzerindeki Zamanaşımı

Genel kural olarak, tüzel kişilerden vergi tahsilatı, ödeme süresinin sona ermesinden itibaren beş yıl içinde talep edilmedi ise zamanaşımına uğrar.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Belarus'a ithalatta ve ülkede üretim faaliyetlerinde Devlet Gümrük Komitesi (<https://www.customs.gov.by/en>) ve Devlet Standardizasyon Komitesi (<https://gosstandart.gov.by/en>) standartlar, teknik düzenlemeler, akreditasyon, ürün güvenliği, ithalat denetimi ve piyasa gözetimi konularında yetkili kurumlardır. Belarus, henüz DTÖ üyesi olmamakla birlikte, mevzuatı büyük ölçüde uluslararası normlara uyumludur.

Belarus'un hükümet standartları "STB" kısaltmasını taşır. "GOST" kısaltmasını taşıyan standartlar aynı zamanda BDT bünyesinde faaliyet gösteren Avrasya Standardizasyon, Metroloji ve Sertifikasyon Konseyi tarafından kullanılan hükümet standartları olarak da uygulanmaktadır. Belarus'ta kabul edilen hükümet standartlarının uluslararası standartlarla uyum düzeyi %80'e ulaşmaktadır.

Belarus'a ithalatta sertifikasyon işlemleri ithalat aşamasında yapılmakta olup, sertifika süreci sonuçlanmamış ürünlerin satışı yasaktır.

Ürün güvenliği denetimleri ithalat aşamasında ve piyasa denetimi yoluyla yapılmaktadır. İthal edilen ürünlerde ürün güvenliği ve denetimi Belarus Devlet Standardizasyon Komitesi tarafından yapılmaktadır. Belgelendirme parti bazında, yıllık ya da 5 yıllık olarak düzenlenebilmektedir.

Uygunluk Sertifikasına tabi ürünler, gıdadan tekstile, inşaat malzemelerinden oyuncaklara kadar çok geniş bir yelpazede belirlenmiş ve güncellemeye açık bir yapıda tesis edilmiştir. Mevcut uygulamalar teknik engel teşkil etmemekle birlikte sertifikasyon süreci uzun sürebilmektedir.

Belarus'ta ürünlerin kalitesini ve güvenliğini düzenleyen farklı sertifikasyon türleri bulunmaktadır. Mal ve hizmetlerin belirlenen standartlara uygunluğunu gösteren bu sertifikasyon türleri EAC, STB, GOST gibi belge türleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

EAC Sertifikası ve EAC Uygunluk Beyanı

EAC, Avrasya Ekonomik Birliği üyesi olan Belarus, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Ermenistan pazarlarında ürünlerin dolaşımını onaylayan tek işarettir. EAC sertifikası, ürünün Birliğin teknik düzenlemelerine (güvenlik, kalite, etiketleme vb.) uygun olduğunu doğrular. Belarus, AEB üyesi

olduğundan birlik içerisinde kabul edilen teknik düzenlemeler ve standartlara uyma yükümlülüğü bulunmaktadır.

EAC sertifikası, AEB'nin tüm üye ülkelerinde geçerlidir. Bu, EAC standartlarına göre sertifikalandırılan ürünlerin, ek sertifikasyona ihtiyaç duymadan bu ülkelerde serbestçe satılabileceği anlamına gelmektedir.

EAC sertifikası, AEB'nin teknik düzenlemelerine tabi olan ürünler için zorunludur. Bunlar arasında konfeksiyon ürünleri, ev tekstili, gıda ürünleri (alkol, et, balık, süt vb),elektrikli ekipmanlar, otomotiv ürünleri, makine ve ekipmanlar, inşaat malzemeleri, kozmetik ürünler, tıbbi cihazlar, çocuk ürünleri (oyuncaklar, çocuk kıyafetleri ayakkabıları, hijyen ürünleri, bebek arabaları vb.) ve diğer birçok endüstriyel ve tüketici ürünü bulunmaktadır.

EAC Uygunluk Sertifikası ve EAC Uygunluk Beyanı olmak üzere iki tür belge mevcuttur. Beyan daha basit, sertifika ise daha kapsamlı bir süreçtir.

EAC Uygunluk Sertifikası:

- Daha kapsamlı ve ayrıntılı bir sertifikasyon süreci gerektirir.
- Daha karmaşık, yüksek riskli ürünler için gereklidir.
- Ürünün teknik düzenlemelere uygunluğu, bağımsız onaylayıcı kuruluş tarafından değerlendirilir.
- Başvuruda, teknik dosya hazırlama, test raporları, üretim denetimi gibi çok sayıda aşama bulunur.
- Onaylayıcı kuruluş, ürün testleri, incelemeleri ve denetimleri gerçekleştirir.
- Uygunluk sertifikası düzenlenir.
- Geçerlilik süresi genellikle 3-5 yıldır.

EAC Uygunluk Beyanı:

- Daha basit ve hızlı bir süreç gerektirir.
- Genellikle düşük risk taşıyan, daha basit ürünler için kullanılır.
- Üretici veya ithalatçı, ürünün teknik düzenlemelere uygunluğunu kendi beyanıyla taahhüt eder.
- Başvuruda, teknik dosya, test raporları gibi belgeler sunulur.
- Onaylayıcı kuruluş, başvuruyu inceler ve uygunluk beyanını düzenler.
- Geçerlilik süresi 1-5 yıl arasında değişir.

STB Sertifikası (Belarus Standartları)

STB, Belarus'un ulusal standardizasyon sistemidir. STB sertifikası, ürünlerin veya hizmetlerin Belarus standartlarına uygun olduğunu doğrular. STB, ürün türüne bağlı olarak gönüllü veya zorunlu olarak uygulanabilir.

STB sertifikası yalnızca Belarus'ta geçerlidir ve ulusal yasalar gerektiriyorsa EAC sertifikasını tamamlayabilir. STB sertifikası, AEB teknik düzenlemeleri kapsamına girmeyen ancak ulusal güvenlik ve kalite standartlarına uygun olması gereken bazı inşaat malzemeleri, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ürünler, belirli makineler ve ekipmanlar için zorunludur.

GOST Sertifikası

GOST (Devlet Standardı), Bağımsız Devletler Topluluğunda (BDT) uygulanan bir standardizasyon sistemidir. Bu standartlar, ürünler, süreçler ve hizmetler için teknik gerekliliklerin birliğini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir ve sanayi, tarım, inşaat, ulaşım gibi çeşitli sektörlerde kullanılmaktadır.

GOST, AEB'nin teknik düzenlemeleri veya ulusal standartları geçerli olmadığına ürünler için zorunlu olabilir. Ayrıca, bazen ürünlerin yüksek kalitesini doğrulamak için gönüllü olarak da uygulanabilir. GOST'lar ürün türüne bağlı olarak zorunlu veya gönüllü olabilir.

Diğer Sertifikasyon Türleri

ISO Sertifikası, Belarus dahil olmak üzere birçok ülkede tanınmakta olup, genellikle şirketin uluslararası pazardaki rekabet gücünü artırmak için kullanılmaktadır. Ancak ISO sertifikası, belirli bir ülke veya bölge için zorunlu olan sertifikaların yerini almaz.

HACCP Sertifikası (Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları), gıda sanayisi için geçerlidir ve ürünlerin sıkı gıda güvenliği standartlarına uygun olarak üretildiğini garanti eder. Belarus'ta HACCP sertifikasyonu, bazı gıda ürünleri kategorileri için zorunlu olabilir.

Belarus'ta helal sertifikası alınması zorunlu değildir. Ancak önemli bir tarım ve gıda ürünleri ihracatçısı olan ülkede firmalar Müslümanların olduğu pazarlara da ihracat yaptıkları için bu sertifikaları genellikle almaktadır.

BelHalal LLC, Belarus Cumhuriyeti topraklarında bulunan ve Cumhuriyetçi Dini Derneği "Belarus Cumhuriyeti Müslüman Dini Derneği"nden uygun yetkiyi alan tek Helal sertifikalandırma kuruluşudur. Belaruslu firmalar ayrıca helal sertifikasını Rusya'daki Müftüler Konseyi'nden veya Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki RACS kurumundan da almaktadır.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Belarus'un fikri mülkiyet mevzuatı, uluslararası standartlar dikkate alınarak Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün yardımıyla hazırlanmıştır.

Belarus'ta fikri mülkiyetin korunması ve yönetimine ilişkin ulusal sistem aşağıdaki organları içerir:

- Devlet Bilim ve Teknoloji Komitesi (<https://www.gknt.gov.by/en>),
- Ulusal Fikri Mülkiyet Merkezi (<https://www.ncip.by/en>) (Gerekli belge ve fiyat bilgilerine siteden ulaşmak mümkündür),
- Devlet kurumlarında, bilimsel ve endüstriyel kuruluşlarda, yükseköğretim kurumlarında fikri mülkiyetin korunmasından ve yönetilmesinden sorumlu bölümler,
- Fikri mülkiyet haklarını korumak için çalışan Yargıtay, İçişleri Bakanlığı, Soruşturma Komitesi ve Devlet Gümrük Komitesi'nin fikri mülkiyet davalarına ilişkin Yargı Kurulu,
- Patent vekilleri ve fikri mülkiyet nesnelerinin ve bunlara ilişkin mülkiyet haklarının değerlendiricileri.

Ana hükümlerin dayanağı aşağıda sıralanmaktadır:

- Medeni Kanun,
- 5 Şubat 1993 tarihli Ticari Markalar ve Hizmet Markaları Kanunu,
- 13 Nisan 1995 tarihli Bitki Çeşitlerine İlişkin Patent Kanunu,
- 7 Aralık 1998 tarihli Entegre Mikroçiplerin Topolojilerinin Yasal Olarak Korunmasına İlişkin Yasa,
- 17 Temmuz 2002 tarihli Coğrafi İşaretler Kanunu,
- 16 Aralık 2002 tarihli Buluşlara, Faydalı Modellere ve Üretim Öncesi Prototiplere İlişkin Patentlere İlişkin Yasa,
- 17 Mayıs 2011 tarihli Telif Hakkı ve İlgili Haklar Kanunu.

Belarus, fikri mülkiyet haklarına ilişkin ikili uluslararası anlaşmaların yanı sıra WIPO, BDT ve AEB'nin çok taraflı uluslararası anlaşmalarına taraftır. Belarus, 1995 yılından bu yana, üyelerinin buluşlarını aynı anda sekiz ülkede korumalarına olanak tanıyan Avrasya Patent Organizasyonu'nun bir üyesidir.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Belarus topraklarının %43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Tarım ve hayvancılık üretiminin %55'i tarımsal üretimden, %45'i hayvancılıktan sağlanmaktadır. İşgücünün %9,4'ü tarım ve hayvancılık sektöründe istihdam edilmektedir.

Başlıca hayvancılık ürünleri domuz, sığır ve kümes hayvanlarıdır. Belarus'ta 1,5 milyon kadar inek mevcuttur, ancak inek başına süt üretimi düşüktür (yıllık 3.000 kilodan az). Belarus'ta üretilen başlıca tarım ürünleri olan arpa, çavdar, yulaf ve buğdayın yanı sıra ülkede patates, keten, kolza tohumu ve şeker pancarı da önemli ürünlerdir. Toplam ekili alanların %43'ünde hayvan yemi olarak kullanılan tarımsal ürünler, %41'inde tahıllar ve baklagiller (çoğunlukla arpa ve çavdar) üretilmektedir. Patates ve diğer sebzeler ekili alanın %11'ini, endüstriyel tarım ürünleri (şeker pancarı, keten ve bazı kolza tohumları) ise kalan %4'lük ekili alanı oluşturmaktadır.

Sanayi

Belarus gelişmiş sanayi, hizmet ve tarım sektörlerine sahiptir. Sanayi üretimi gayri safi yurtiçi hasılanın dörtte birini oluşturmaktadır. Ülkenin en gelişmiş sanayi sektörleri arasında mühendislik, petrokimya ve kimya, hafif sanayi, gıda, ağaç işleme, inşaat malzemeleri endüstrileri bulunmaktadır. Yapısal zayıflıklar uluslararası finans kuruluşlarından borçlanma veya Rusya ve Çin kredileri yardımıyla giderilmeye çalışılmaktadır.

-Mühendislik sektörü, ülkenin ekonomik gelişiminin arkasındaki temel sektör, temel dayanak ve itici güç olup, tüm sanayi kompleksinin omurgası olarak kabul edilir. MTZ traktörleri, BelAZ kaya taşıyıcıları, Amkodor yol yapım ve ormancılık ekipmanları, Gomselmash hasat makineleri, MAZ kamyon ve otobüsleri, Mogilevliftmash asansörleri, Horizont, Vityas ve ATLANT tarafından üretilen ev aletleri bu sektördeki en önemli markalardır.

-Belarus petrokimya ve kimya endüstrisinin en önemli ürünleri potasyumlu, azotlu, fosforlu gübre, petrol ürünleri, kauçuk, lastikler, plastik ürünler, kimyasal lifler ve ipliklerdir. Belarus Devlet Konsorsiyumu olan Belneftekhim bünyesinde 60'tan fazla petrol işleyen ve taşıyan, petrol ürünleri dağıtan işletmeler, kimya ve petrokimya işletmeleri ve AR-GE kuruluşları bulunmaktadır ve söz konusu ürünler 100'den fazla ülkeye ihraç edilmektedir. Belarus'ta mineral gübre ihraç eden en büyük işletmeler OJSC Belaruskali ve OJSC GrodnoAzot'tur. Belaruskali dünyanın önde gelen potasyumlu gübre üreticilerinden biridir. Belaruslu işletme, küresel potasyum üretim pazarının %16'sını oluşturmaktadır. OJSC Belshina, Avrupa'nın en büyük lastik üretim kuruluşudur. Belarus petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakir bir ülkedir. Petrol ve doğalgaz ithalatında kendi iç piyasasına yönelik alımlarında Rusya tarafından sübvansede edilmektedir. Belarus'un petrol rafineri endüstrisi OJSC Naftan (Novopolotsk) ve OJSC Mozyr Petrol Rafinerileri tarafından temsil edilmektedir.

-Belarus'un hafif sanayisi, toplam çalışan sayısı 80.000'i aşan yaklaşık 2.000 işletmeden oluşmaktadır. En büyük üreticiler ve ihracatçılar Orsha Keten Fabrikası, Kamvol, Mogotex, Baranovich Pamuk Üretim Birleşmesi (Blakit), Vitebsk Halı, Lenta, Svitanak, OAO Polesie, Conte Spa, Brest Stocking Mill, SP ZAO Milavitsa giyim firmaları ve OAO Slomin İplik Fabrikasıdır. Ülkenin hafif sanayisi devlet konsorsiyumu olan Bellegprom bünyesinde koordine edilmektedir.

-Gıda endüstrisi oldukça gelişmiştir. Ülkede gıda güvenliğinin sağlanması ve yüksek kaliteli ürünlerin ihracatının teşvik edilmesi devletin en önemli görevleri arasında sayılmakta olup, bu sayede gıda sanayinde dünyanın önde gelen gıda üreticilerinden birisi olduğu görülmektedir. Yağsız süt tozu, tereyağı ihracatçısı, tam yağlı süt tozu, peynir ve süzme peynir ihracatında Dünyada önemli bir yere sahiptir. Süt ve et endüstrileri geniş bir ürün yelpazesi sunmakta olup, yaklaşık 1.000 et ürünü ve 1.500'ün üzerinde süt ürünü bulunmaktadır. Belgospishcheprom, 57 gıda üreticisini bünyesinde barındıran Belarus devlet gıda endüstrisi kuruluşudur. Yerli gıda endüstrisi, yüzlerce gıda ürünü üreten 20 alt endüstriden oluşmaktadır. Gıda endüstrisinde tutarlı bir ekonomik, teknolojik ve teknik politika uygular.

-Ağaç işleme endüstrisi ülkedeki en stratejik sektörlerden birisidir. Belarus'ta ormanlar ülke topraklarının neredeyse %40'ını kaplamaktadır. Bunun sonucu olarak da hammadde rezervleri, ülkede ağaç işleme endüstrisinin kapsamlı gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bellesbumprom, Belarus'un kereste, ağaç işleme, kâğıt hamuru ve kâğıt endüstrisi sektöründeki 50 kadar üreticiyi koordine eden bir devlet kuruluşudur. Bellesbumprom ve ülkenin ormancılık sektörünün sanayi politikası, ülkenin kendi odun kaynaklarının rasyonel, yüksek verimli kullanımının sağlanması; hammaddeyi yurt içinde işleyerek katma değeri yüksek ürünler üretmektir. Üretilen ürünlerin neredeyse tamamı hem ithal ikameci hem de ihracata yönelik ürünlerdir.

-İnşaat malzemeleri ve yapıları sektörü, ulusal inşaat sektörünün tüm inşaat malzemelerine olan talebini karşılayabilecek geniş bir üretici kitlesi tarafından temsil edilmektedir. İnşaat mühendisliği işletmelerinin inşaat malzemeleri ve imalat bölümlerini yapan işletmeler, son birkaç yılda en son yabancı imalat teknolojilerinden yararlanarak radikal bir şekilde modernize edilmiştir. OAO Gomelglass enerji tasarruflu, güneşten koruyucu ve çok işlevli camlar üretmektedir. OAO Belgips geleneksel ürünlerin (alçıpan levhalar, dil ve oluklu levhalar, kuru yapı karışımları) üretimini artırmıştır. OAO Keramin ve OAO Beryozastroy materyal olarak geliştirilmiş fiziksel ve mekanik parametrelere sahip yeni tür seramik karolar üretmektedir. Modernizasyon, ithal inşaat malzemelerinin ve yapılarının yerli olanlarla değiştirilmesine izin vermektedir. Şu anda inşaat malzemeleri sektörünün temel öncelikleri arasında, sektörün tam kapasiteyle çalışmasını sağlamak ve korumacı önlemlerin ana hedef pazarlar üzerindeki etkisinin azaltılmasına yönelik çalışmalar yer almaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

İş toplantıları önceden planlanır ve dakiklik son derece önemlidir. Ciddi bir yüz ifadesi kişinin iş konusunda ilgisinin ciddiyetini yansıtır. Sürekli gülümsemek ciddiyetsizlik belirtisi olarak görülür. İş toplantıları düşük seviyede de olsa resmî olma eğilimindedir. Bu nedenle akılcıca giyinmek gerekmektedir. Belarus'ta yaşlılar kendilerini adlarını ve soyadlarını kullanarak tanıtacaklardır ve onlara hitap ederken ad ve soyadı beraber kullanmak hoş karşılanacaktır.

İş iletişimde yaygın olarak Rusça ve İngilizce kullanılmaktadır. Ancak, devlet kurumları ile yapılan görüşmelerde Rusça tercümana ihtiyaç vardır. Kartvizitin bir yüzünün Rusça olması faydalı olacaktır. Rusça bilinmiyorsa iyi bir yerel tercüman bulmak önemlidir.

Belarus'ta hiyerarşi çok önemlidir. Astların görüşleri alınır, ancak nihai karar her zaman üst yönetimin elindedir.

Pazarlık nadirdir. Karşılıklı güven sağlandıktan sonra maliyet pazarlığı yapılabilir. Kişisel ilişkiler çok önemlidir. Güvene dayalı bir ortaklık kurmak başarılı bir iş birlikteliği için çok önemlidir. İyi bir ürün ve uygun bir fiyat varsa başarılı olmak muhtemeldir. Ancak bu süreç diğer ülkelerden daha uzun sürebilir.

Görevlerin açıkça tanımlanmasına ve son teslim tarihlerinin belirlenmesine çok önem verilir. Programlamaya sıkı sıkıya uyulur ve iş sözleşmeleri genellikle belirtilen sürelerin aşılması halinde uygulanacak cezalara ilişkin bir madde içerir. İşletmelerin çoğu devlete ait olduğundan sözleşmede belirtilen süreler aşırsa devlet firmaları mutlaka ceza maddesini uygulamaya koyacaktır.

Özel sektörle bağlantılı iş anlaşmazlıklarında sorun genellikle ikili görüşmelerle çözülmeye çalışılır. Görüşmeler başarısızlıkla sonuçlandığında sorun mahkemede çözülür.

Devlet Kuruluşlarıyla Görüşmeler

Belarus, devlet kuruluşlarını yabancı ortaklar ve yatırımcılar için daha erişilebilir hale getirmek için çalışmaktadır. Bir Belarus devlet görevlisiyle yapılacak görüşme, iş adamlarıyla yapılan görüşmelerden daha resmî olacaktır. Karşılaştığınız yöneticinin seviyesi, kendi organizasyonunuzun durumuna bağlı olacaktır.

Belarus'ta kamunun ekonomi içerisindeki ağırlığı fazladır. Birçok ekonomik faaliyet kamuya ait kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Büyük tarım ve sanayi işletmelerinin çoğunluğu kamuya aittir. Bu nedenle Belarus'la iş yapacak iş adamları devlet görevlileriyle çalışmak zorunda kalmaktadır. Devlet görevlilerinin kaygıları özel sektör çalışanlarına göre farklılık göstermektedir. Her şeyden önce her konunun mevzuata uygun olmasına azami önem vermektedirler. Ayrıca

bazen yavaş oldukları yönünde eleştiriler olsa da bunun nedeni devlet memurunun hata yapmaktan çekinmesidir.

Devlet görevlisi olmanın yanı sıra genellikle muhataplar konularına hakim bilgili ve eğitimli insanlar olduğundan, çok aceleci davranmaktan kaçınmak ve uzun süren incelemelere hazırlıklı olmak gerekmektedir. İşin önceden iyi planlanarak izinlerin alınması, projelerin onaylanması, maliyetin doğru hesaplanması büyük önem arz etmektedir. Devlet kurumlarıyla yapılan işler için genellikle bakandan bazen de başbakan hatta devlet başkanından son onay alındığı dikkate alınmalıdır. Bu nedenle işin yapım sürecinde ortaya çıkabilecek aksaklıklara istinaden değişiklik onayının alınması çok güç hatta bazı durumlarda imkansız olmaktadır. Bu yüzden işe başlamadan önce tüm ihtimaller iyice gözden geçirilerek sözleşme imzalanmalıdır. Zira sözleşmede yer alıp gerçekleştirilemeyen taahhütlerin yaptırımları ağır olmaktadır.

15-74 yaş arası kadınların %63,9'u; çalışma yaşındaki (16-58 yaş arası) kadınların %84,8'i çalışmaktadır. Belarus'ta yüksek oranda kariyer sahibi kadın bulunmakta olup, eğitim, tıp ve giyim sektörlerinde daha baskın durumdadırlar. İşgücünün hizmet sektöründe %63,1'i; üretim sektöründe %32,2'si kadınlardan oluşmaktadır.

Belarus İş Ortamı

Belarus ekonomisi tüm sektörlerde yabancı yatırımlara açıktır.

Belarus'ta yabancı yatırımcılar, herhangi bir miktarda sermaye ile yatırım yapabilmektedirler. Devlet tarafından öncelik verilen bazı alanlarda ve bölgelerde karşılıklı yarar sağlayan işbirlikleri teşvik edilmektedir.

Belarus'ta yeni ve yüksek teknolojilere dayalı ihracat odaklı ve ithalatı ikame eden endüstrilerin yaratılması ve geliştirilmesine yatırım çekmek amacıyla, Minsk dahil her bölgesel idari merkezde bir tane olmak üzere altı serbest ekonomik bölge bulunmaktadır. Bunlar:

FEZ «Brest» (1996), www.fez.brest.by

FEZ «Gomel-Raton» (1998), www.gomelraton.com

FEZ «Minsk» (1998), www.fezminsk.by

FEZ «Vitebsk» (1999), www.fez-vitebsk.com

FEZ «Mogilev» (2002), www.fezmogilev.by

FEZ «Grodnoinvest» (2002), www.grodnoinvest.com

Serbest Ekonomik Bölgelerde işletmelere özel elverişli koşullarda (kurumlar vergisi, emlak vergisi, arsa kirası, arazi değeri vergisi, gümrük vergileri, çalışma ve oturma izni harçları vb. alanlarda muafiyetler) çalışma imkânı sağlamaktadır.

Ayrıca, Great Stone Endüstri Parkı, Yüksek Teknoloji Parkı ve küçük ve orta ölçekli kasabalar, kırsal alanlar yatırımcılar için özel yasal rejimler sunmaktadır.

Yatırım konusunda özel avantajlar sunulan ithal ikameci mallar listesine (<https://economy.gov.by/ru/importoz-ru>) linkinden ulaşılabilir.

Belarus'ta İşyeri Bulmak

Ofis kiralanması: Belarus'taki çoğu yabancı ve uluslararası şirket ofis alanı kiralamaktadır. Minsk, geniş bir ticari gayrimenkul yelpazesinin mevcut olduğu ticaret merkezidir, Bölgede oldukça uygun gayrimenkul kiralama seçenekleri bulunmaktadır. Son yıllarda Minsk'te çeşitli sınıflardan onlarca modern iş merkezi inşa edilmiştir. Minsk'te kiralık ofis fiyatları uygundur. İş merkezinin sınıfına bağlı olarak kira oranı (aylık/metrekare) 8 € ile 25 € arasında değişmektedir.

Belarus'ta gayrimenkul satın alınması: Belarus'ta emlak piyasası ile ilgili olarak yabancı vatandaşların akılda tutması gereken bazı noktalar vardır. Arsa satılık değil, sadece binalar satılıktır. Gayrimenkul alımlarına uzun vadeli bir arsa kira sözleşmesi (en fazla 99 yıl) eşlik etmektedir. Yabancı yatırımcılar sadece Great Stone Endüstri Parkı'nda arsa satın alabilmektedir.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Türkiye ile Belarus arasında karşılıklı seyahatlerde vize uygulaması 1 Haziran 2014 tarihinde kaldırılmıştır. Bu çerçevede, diplomatik, hizmet, hususi ve umuma mahsus pasaport hamilleri Belarus'a yapacakları seyahatlerinde, ikamet süreleri giriş yaptıkları tarihten itibaren 30 (otuz) günü aşmamak kaydıyla, vizeden muaftırlar. Vatandaşlarımızın Belarus'taki toplam ikamet süreleri ülkeye ilk giriş tarihinden itibaren bir takvim yılı içerisinde 90 (doksan) günü aşmamalıdır.

Çalışma (araçların veya uçakların uluslararası mal ve yolcu taşımacılığı yapan mürettebatı hariç), okuma, eğitim, bilimsel faaliyet, ailenin bir araya gelmesi amacıyla seyahat eden veya 30 (otuz) günü aşan süreyle Belarus'ta ikamet edecek olan vatandaşlarımızın yola çıkmadan önce Belarus'un Ankara Büyükelçiliği veya İstanbul Başkonsolosluğu'ndan vize almaları gerekmektedir.

Vize muafiyetinin yukarıda belirtilen süresi, malların ve yolcuların uluslararası taşımacılığını yapan araçların personeli, tren, kamyon, otobüslerin sürücüleri ile sivil uçak mürettebatı için de geçerlidir.

Belarus'a giriş yapacak vatandaşlarımızın pasaport geçerlilik süresi, Belarus'tan çıkış tarihinden itibaren en az 3 ay olmalıdır.

Belarus'a giriş veya çıkış yapan yabancıların, beraberinde getirdikleri döviz miktarının 10.000 (on bin) ABD dolarının üzerinde olması halinde gümrük kapılarında "kırmızı hatta" girmeleri ve bu meblağı bildirmeleri gerekmektedir. 10.000 ABD dolarını aşan meblağlardaki dövizlerin bildirimde bulunulmaksızın Belarus'a giriş veya çıkış yapan yabancıların üzerinde tespit edilmesi halinde dövizle Belarus yetkililerince el konulmakta ve ilgili kişiler hakkında kamu davası açılmaktadır.

Resmî Tatiller ve Mesai Saatleri

Tüm ofislerin kapalı olduğu ulusal tatiller:

1-2 Ocak: Yeni Yıl

7 Ocak: Ortodoks Noeli

8 Mart: Kadınlar Günü

1 Mayıs: İşçi Bayramı

9 Mayıs: Zafer Bayramı

3 Temmuz: Bağımsızlık Günü

7 Kasım: Ekim Devrimi Günü

25 Aralık: Katolik Noeli

Ayrıca, Paskalyadan sonraki dokuzuncu gün olan Radonitsa günü (ölüleri anmak için özel gün) resmi tatildir. Radonitsa günü için her yıl resmi tatil tarihi değışmekle birlikte (<https://www.calendar.by>) adresinden tüm resmi tatil tarihlerini görmek mümkündür.

Mesai Saatleri: Belarus'ta standart çalışma süresi haftada 40 saattir ve çoğu çalışan haftada 5 gün, günde 8 saat çalışmaktadır. Tipik bir iş günü sabah 9:00'da başlar ve akşam 18:00'de sona erer.

Yerel Saat

Belarus'ta yaz-kış saat değışmeksizin UTC+3 zaman dilimi saati kullanılır. Saat Türkiye ile aynıdır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Belarus'ta yabancı yatırımcılar, "Temsilcilik Ofisi (Representative Office)" ya da Şube (Branch) açabilmekte, Belarus vatandaşı bir ortakla ya da tek başına "Tüzel Kişilik (legal entity)" oluşturabilmekte, yüzde yüz yabancı yatırımcı da olabilmektedir. Kuruluş işlemleri yeni şirket için 2-3 haftada; temsilcilik ofisi için 1-2 ayda; yabancı firmanın şubesi için 1 ayda sonuçlandırılmaktadır.

"Temsilcilik Ofisi (Representative Office)": Yabancı şirketler, bir temsilcilik ofisi kurarak tüzel kişilik oluşturmadan da Belarus'ta faaliyet gösterebilirler. Yabancı şirketlerin temsilcilik ofislerinin ticari faaliyette bulunmalarına, fatura kesmelerine izin verilmemektedir. Temsilcilik ofisleri en fazla 5 yabancı kişi çalıştırabilir.

Genellikle pazarı ve yatırım imkanlarını araştırmak ve müşterilerle yakın ilişkiler kurmak için açılmaktadır.

"Yabancı Firmanın Şubesi (Branch of a Foreign Company)": Bu konudaki düzenleme 19 Kasım 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yabancı şirketler, şubeler kurarak Belarus'ta faaliyet gösterebilirler. Yabancı bir şirketin özerk bir alt bölümü, şirketin tüm veya bazı işlevlerini, temsil işlevleri de dahil olmak üzere yerine getiriyorsa şube olarak kabul edilir. Yabancı bir şirketin şubesi ayrı bir tüzel kişilik değildir. Temsilcilik ofislerinin aksine, yabancı şirketlerin şubeleri ticari faaliyetlerde bulunabilir. Yabancı çalışan sayısı için sınırlandırma yoktur. Yabancı bir şirketin şubesi aracılığıyla yürüttüğü ticari faaliyetler ve diğer faaliyetlere mevzuat tarafından kısıtlamalar getirilebilir.

"Tüzel Kişilik (legal entity)": Yerel şirketlerle aynı mevzuata ve haklara sahip bütün ticari ve ekonomik faaliyetleri yapabilecek sınırsız süreyle kurulmuş şirket tipidir.

Belarus Cumhuriyeti'ndeki en yaygın tüzel kişilik biçimleri şunlardır:

Şahıs Şirketi - ЧУП (частное унитарное предприятие): Tek ortaklı olan, payları ve mevduatları bölünemeyen bu tür ticari işletme, herhangi bir ülke vatandaşı gerçek kişi tarafından kurulabilmektedir. Şirketin kayıtlı olduğu veya olacağı hukuki adresi diğer şirket tiplerinden farklı olarak ofis adresinin yanı sıra ikamet edilen adres ya da özel mülk adresi olarak da gösterilebilir. Tek ortakla limitet şirket kurulmasına izin veren 26 Ocak 2016 tarihli mevzuat değişikliğinden bu yana, şahıs şirketi sayısı önemli ölçüde azalmıştır.

Limited Şirket - ООО (Общество с Ограниченной ответственностью): Şirket tek bir gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabileceği gibi 50'ye kadar hissedarı olabilir. Asgari kuruluş sermayesi büyüklüğü belirlenmemiştir Ortaklarının sorumluluğu, koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlı olan şirketlerdir. Kuruluş oranı olarak en fazla tercih edilen şirket tipidir. Şirket,

Belarus Cumhuriyeti yasalarına uygun tüm iş alanlarında faaliyet gösterebilir.

Uygulamada, Belarus'ta faaliyet göstermeye başlayan yabancı şirketlerin çoğunun tercih ettiği şirket modelidir.

Şu anda Belarus'ta "Dost olmayan" ülke vatandaşı olan ortakları bulunan limitet şirketlerin sermaye payları ve varlıkları ile ilgili bazı kısıtlamalar uygulanmaktadır.

Ek Sorumlu Limited Şirket - ОДО (Общество с дополнительной ответственностью): Şirket ortakları, şirket ana sözleşmesinde belirledikleri oranda kendi mal varlıkları ile sorumluluk taşırlar. Şirket ortaklarının taşıyacağı ek sorumluluk 50 taban miktarın (базовая величина) altında olamaz. Şirketin borçlanması veya iflası halinde, şirket ortaklarından birinin payına düşen borcunu ödeyememesi ve yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda, diğer ortaklar kanunen borcu ve sorumluluğu üzerlerine alırlar. Şirket ortaklarının taşıdığı ek sorumluluk haricinde, şirketin tüm özellikleri limitet şirketlerle aynıdır.

Anonim Şirketler – АО (Акционерные Общества):

Sermaye şirketi olmanın tüm özelliklerini taşıyan, büyük hedefleri gerçekleştirmek için kurulan, her türlü ekonomik faaliyette bulunabilen, kurullarla çoğunluk esasına göre yönetilen, menkul kıymet (hisse senedi) çıkartabilen şirketlerdir.

Bir unvana sahip, sermayesi belirli paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız mal varlığı ile ortaklarının sorumluluğu, taahhüt etmiş oldukları sermaye payı ile sınırlı bulunan şirketlerdir. Gerçek kişiler gibi tüzel kişilerin de anonim şirkette ortak olması mümkündür.

Belarus'ta halka açık ve kapalı olmak üzere 2 türde anonim şirket tipi bulunmaktadır.

- Açık anonim şirket (OAO) (herhangi bir kişi şirketin hisselerini satın alabilir).
- Kapalı anonim şirket (ZAO) (hissedarların sayısının 50'yi aşmaması gerekmektedir).

Şu anda asgari kuruluş sermaye büyüklükleri:

- ZAO için – 100 baz tutar (yaklaşık 1.200 ABD doları),
- OAO için – 400 baz tutar (yaklaşık 4.900 ABD doları).

Anonim şirket hisseleri tek bir kişiye ait olabilir.

Şirket Kurma Prosedürü

Şahıs şirketleri, limitet şirketler ve ek sorumlu limitet şirketler, kayıtlı sermayenin %100'ünü 12 ay içinde bir araya getirmek zorundadır. Bu şirketler için kayıtlı sermayenin asgari büyüklüğü kanunda belirtilmemiştir. Anonim şirketler için kayıtlı sermayenin asgari büyüklüğü 400 baz tutar, kapalı şirketler için ise 100 baz tutardır.

Belarus'ta Tüzel Kişilik Kuruluşu

Bir tüzel kişiliği kaydettirmek için yapılması gerekenler:

1-Yasal bir forma karar verilir. Belarus'ta daha çok şahıs şirketi ve limitet şirket kurulmaktadır. Geçici bir süre için Minsk'te şahıs şirketi kuruluşu durdurulmuştur. Limitet şirket tek kişi ile de kurulabildiğinden mevcut durumda en çok tercih edilen şirket türüdür.

2-İşletme adına karar verilir ve şirket adı onayı alınır. Bu prosedür ücretsiz olarak yapılır ve şirketin devlet tescilinden önce gerçekleştirilir. Şirketin adının onaylanması için, başvuru sahibinin (<https://eqr.gov.by/eqrn/index.jsp?language=en>) bağlantısında (USR web sitesi) listelenen herhangi bir kayıt yetkilisine başvurması gerekir.

İşletme adının uygunluğu (<https://eqr.gov.by/eqrn/index.jsp?content=findname>) bağlantısından kontrol edilebilir.

İsim kaydına ilişkin belgeler kayıt yetkilisine şahsen, posta yoluyla veya USR web sitesi aracılığıyla e-posta yoluyla gönderilebilir. Şahsen başvuru için başvuru formu USR web sitesinden indirilebilir.

3-Yasal adres belirlenir.

4-Şirket ana sözleşmesi hazırlanır.

5-Devlet kaydı için yerel kayıt makamlarına sunulmak üzere belgeler hazırlanır. Şirketin devlet tescili için ya kayıt makamına şahsen başvuru yapılır ya da belgeler USR web sitesi üzerinden veya noter aracılığıyla elektronik ortamda gönderilir. Başvuru formu şablonu USR web sitesinden indirilebilir.

Yeni bir tüzel kişiliğin kurucusu yabancı bir kuruluş ise, kurulduğu ülkenin ticaret sicilinden yasallaştırılmış bir alıntı veya yabancı bir devletin yerel yönetim makamından yasal statüye ilişkin eşdeğer bir kanıtın sunulması gerekir.

Yeni tüzel kişiliğin kurucusunun yabancı bir kişi olması halinde, pasaportunun Belarusça veya Rusça tercümesi ile birlikte bir kopyasını da ibraz etmeleri gerekmektedir (tercümanın imzası noter tasdikli olacaktır).

Devlet kaydı için başvuru, tüzel kişiliğin kurucuları tarafından imzalanmalıdır. Bunların üçten fazla olması durumunda, tüzel kişilik kurma kararında belirtilmek üzere kuruculardan birine dilekçeyi imzalama yetkisi verilmesine izin verilir.

Devlet tescili için belge sunarken, başvuru sahiplerinin, gerçek veya tüzel kişi adına hareket etmeleri halinde kimlik belgelerini ve yetkilerini kanıtlayan belgeleri (vekaletname, kurucular genel kurul tutanağı) ibraz etmeleri gerekmektedir. Bir kişinin yabancı bir tüzel kişi adına hareket etmesi durumunda noter tasdikli vekaletname gereklidir.

Kayıt belgeleri yerel kayıt organına (Bölgesel Yürütme Komitelerinin ve Minsk Şehri Yürütme

Komitesi'nin Ana Adalet Müdürlükleri'ne) sunulacaktır.

Yeni bir ticari varlığın devlet tescili ile ilgili bilgilerinin Birleşik Devlet Sicili'ne girilmesinden sonraki beş iş günü içinde, başvuru sahibine (noter), yeni ticari işletmenin ilgili devlet kurumlarına kayıtlı olduğunu doğrulayan bir belge verilecektir.

Başvurunun reddedilmesi halinde, başvuru sahibine (noter) ret gerekçelerini açıklayan ilgili bildirim gönderilecektir.

Noter aracılığıyla çalışmanın avantajları:

- Başvuru sahibinin ikamet ettiği yere (tüzel kişiliğin yeri) bakılmaksızın herhangi bir notere başvuru yapılabilir.
- Noter ücreti, başvuru sahibinin kayıt makamıyla bizzat iletişime geçmesi halinde ödemek zorunda olduğu devlet vergisinden daha düşüktür.
- Başvuru sahibinin elektronik imza anahtarı almasına gerek yoktur.
- Tescil yetkililerinden daha fazla noter bulunmaktadır.

Sigorta

Belarus Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın 25.08.2006 tarihli, 534 sayılı "Mal (iş, hizmet) İhracatının Geliştirilmesinin Teşviki Hakkında Kararnamesi" uyarınca, dış ticaret işlemlerinin siyasi ve ticari risklere karşı finansmanı ve sigortalanması için bir dizi mekanizmayı içeren, dış ticaret işlemlerinin siyasi ve ticari risklere karşı finansmanı ve sigortalanması için ulusal sistem kurulmuştur.

Kararname, Belarus Eximgarant'ına devlet desteğiyle ihracat kredi sigortası sağlama konusunda münhasır hak tanımaktadır.

İhracatı teşvik sisteminin kurulmasıyla Belaruslu işletmelerin, sadece ürün kalitesi açısından değil, aynı zamanda satış koşulları açısından da dış pazarlarda rekabet güçlerini garanti altına alan uluslararası ticarete kullanılan ilerici finansal araçlara erişimi sağlamıştır.

Diğer taraftan, Belarus'un devlete ait sigorta şirketi Belgosstrakh sigortacılık alanında pazarın büyük bir kısmına hakimdir. Belarus Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu tarafından kurulmuştur. Belgosstrakh, 2024 yılı sonu itibarıyla sigorta pazarında %48 pay ile lider konuma sahip olmasına rağmen, ihracat sigortası alanındaki faaliyetleri yalnızca yurtiçi risklerle sınırlıdır.

Kaynak: T.C. Minsk Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği